

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

133-IOJI RK PLENARINĖ SESIJA, 2019 2 6–2019 2 7

Europos regionų komiteto rezoliucija dėl kovos su neapykantą kurstančiomis kalbomis ir neapykantos nusikaltimais

(2019/C 168/01)

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

- yra giliai sukrėstas ir liūdi dėl Gdansko miesto mero ir RK nario Paweł Adamowicz, tikro europiečio, propagavusio ir gynusio laisvės, solidarumo, demokratijos, socialinės integracijos ir orumo vertybes, nužudymo,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į ES pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 6 d. nuomonę „Europos kova su internetine dezinformacija“,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. birželio 15 d. nuomonę „Kova su radikalėjimu ir smurtiniu ekstremizmu. Prevencijos mechanizmai vietos ir regionų lygmeniu“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 30 d. Europos Parlamento debatus dėl kovos su neapykanta ir fiziniu smurtu prieš demokratiškai išrinktus įgaliotuosius asmenis,
- atsižvelgdamas į ES kovos su rasizmu, ksenofobija ir kitų formų netolerancija aukšto lygio grupės darbą,
- atsižvelgdamas į poreikį sustiprinti dialogą su žmonėmis, taip pat į vykstančius ir būsimus vietos, regionų, nacionalinio ir Europos lygmens rinkimus,

1. yra labai susirūpinęs dėl gausėjančių neapykantą kurstančių kalbų ir neapykantos nusikaltimų bei viešojo diskurso degeneravimo, kuris skatina įvairaus pobūdžio smurtą, ekstremizmą, propagandą ir netoleranciją Europos Sąjungoje (ES) bei kelia grėsmę patiems Europos projekto pamatams. Nerimą kelia tai, kad įvairiose šalyse išrinktiems atstovams, vykdančiams savo demokratinius įgaliojimus, daroma netinkama įtaka. Populizmas ir nedemokratinės jėgos kelia grėsmę demokratijai ir galiausiai gali susilpninti jos veikimą;

2. nurodo, kad ES yra grindžiama bendromis pagrindinėmis vertybėmis, įskaitant žmogaus orumą ir nediskriminavimą, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje, žodžio laisvę, kaip nurodyta Europos žmogaus teisių konvencijos 10 straipsnyje ir ES pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnyje;

3. tikisi, kad Europos, nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos, žiniasklaida, pilietinės visuomenės organizacijos, ekonominės veiklos vykdytojai ir pavieniai piliečiai vadovaujasi šiomis vertybėmis, nes jos yra abipusio pasitikėjimo ir supratimo pagrindas ir kertinis atviros ir demokratiškos visuomenės akmuo;

4. nurodo, kad neapykantą kurstančios kalbos skaldo mūsų visuomenę, skatina baimę ir radikalėjimą, šmeižia ir dehumanizuoja pavieniūs asmenys ir gali paskatinti imtis sunkių nusikalstamų veiksmų. Jos naikina mūsų bendrą tikslą – stiprią Europą, suvienijusią įvairovę, taiką ir grindžiamą bendromis vertybėmis;

5. ragina visus valdžios lygmenis imtis priemonių siekiant užkirsti kelią smurtui, priekabiavimui, neapykantą kurstančioms kalboms ir neapykantos nusikaltimams ir apsaugoti nuo jų piliečius; be to, reikalauja, kad visos politinės partijos, sudarančios veiksmingos demokratijos pagrindą, susilaikytų nuo neapykantą kurstančių kalbų ir propagandos, kaip būdo įgyti politinį pranašumą;
6. nurodo, kad dėl savo artumo piliečiams vietos ir regionų politikai, visų pirma merai ir vietos tarybų nariai, dažniau tampa neapykantos ir fizinio smurto aukomis;
7. nurodo, kad kartu su įvairiomis vietos ir regionų iniciatyvomis ir pilietinės visuomenės veikėjais jie yra kovos su netolerancija priešakyje ir tuo pat metu jie yra išpareigoję ir atsakingi už kovą su smurtiniu elgesiu ir neapykantą kurstančiomis kalbomis;
8. ragina visas ES valstybes nares ir visų lygmenų valdžios institucijas investuoti į švietimą ir didinti piliečių informuotumą apie abipusės pagarbos būtinybę ir apie didelę neapykantą kurstančių kalbų ir neapykantos nusikaltimų grėsmę pavieniams asmenims, visuomenei ir demokratijai;
9. ragina skatinti atsakingą naudojimąsi internetu ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis siekiant piliečiams, visų pirma jaunimui, suteikti žinių ir užtikrinti gebėjimą atpažinti neapykantą kurstančias kalbas ir neapykantos nusikaltimus ir kovoti su jais internete ir realiame gyvenime;
10. ragina visas socialinių tinklų ir interneto platformas prisiimti kolektyvinę atsakomybę už žodžio laisvės skatinimą, tačiau tuo pat metu neapykantą kurstančių kalbų ir neapykantos nusikaltimų klausimą spręsti vadovaujantis Kovos su neteisėtu neapykantos kurstymu internete elgesio kodeksu, dėl kurio 2016 m. gegužės mėn. susitarė „Facebook“, „Twitter“, „Microsoft“ bei „YouTube“ ir Europos Komisija, taip pat ragina imtis veiksmingų priemonių, skirtų anonimiškumo panaikinimui ir netikrų paskyrų sustabdymui, taip pat stebėti tamsųjį internetą, kuriuo neretai naudojama kaip radikalaus turinio sklaidos priemonė;
11. atkreipia dėmesį į 2019 m. vasario 4 d. Europos Komisijos paskelbtą ketvirtąją ES kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodekso vertinimą; pažymi, kad 72 % atvejų dalyvaujančios IT bendrovės reagavo į pranešimus apie neapykantą kurstančias kalbas pašalindamos turinį; kartu apgailėstauja, kad su naudotojais palaikomo grįžtamojo ryšio lygis sumažėjo iki 65,4 %; todėl pasisako už tai, kad savanoriškas kodekso taikymas būtų papildytas reguliavimo priemonėmis ES lygmeniu;
12. visų lygmenų valdžios institucijas, policiją, prokurorus ir teismines institucijas bei pilietinės visuomenės organizacijas ragina geriau bendradarbiauti ir komunikuoti siekiant ankstyvame etape atpažinti neapykantą kurstančias kalbas ir neapykantos nusikaltimus, imtis atitinkamų priemonių siekiant jiems užkirsti kelią ir su jais kovoti bei užtikrinti tinkamą tyrimą, baudžiamojo persekiojimo procesą, apkaltinamąjį nuosprendį ir bausmės paskyrimą;
13. mano, kad kiekvienoje valstybėje narėje bendradarbiaujant su ES, regionų ir vietos valdžios institucijomis būtina sukurti įspėjimo sistemą, skirtą paramai ir orientavimui, kad bičiuliai ar šeimos nariai galėtų greitai gauti pagalbos, jei išryškėtų asmens polinkis į smurtinį ekstremizmą ir neapykantos nusikaltimus;
14. ragina remti visas neapykantos kurstymo ir neapykantos nusikaltimų aukas ir liudininkus ir rodyti jiems solidarumą bei skatinti juos pranešti apie tokį elgesį atitinkamoms valdžios institucijoms, kurios turi užtikrinti aukų ir liudytojų apsaugą; ragina įgyvendinti priemonių ir mechanizmų, kurie sprendžiant šį klausimą padėtų baudžiamosios teisenos institucijoms veiksmingiau palaikyti ryšius su aukomis, pilietine visuomene ir bendruomeninėmis organizacijomis;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad esamos priemonės neužtikrina visapusiškos žmogaus teisių ir žmogaus orumo apsaugos, todėl ragina valstybes nares bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir su ES siekiant parengti veiksmingus teisės aktus ir priemones, skirtus kovai su neapykantą kurstančių kalbų sklaida ir neapykantos nusikaltimų kurstymu, laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų ⁽¹⁾;

16. įgalioja Komiteto pirmininką šią rezoliuciją perduoti Komisijai, Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, ES Tarybai pirmininkaujantiems Rumunijai ir ES politinėms šeimoms.

Briuselis, 2019 m. vasario 7 d.

Europos regionų komiteto

pirmininkas

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁾ Pagal ES kovos su rasizmu, ksenofobija ir kitų formų netolerancija aukšto lygio grupės gaires.